

5. Odmiana Black Ball

Do gry w "Black ball" używa się 15 bil kolorowych i bili białej. Bile kolorowe (obiektywne) podzielone są na dwie grupy (po 7 bil) tego samego rodzaju oraz bilę czarną. Aby zwyciężyć, zawodnik (lub zespół) musi umieścić w łuzach bile ze swojej grupy bil oraz prawidłowo wbić bilę czarną. „Black ball” nie jest grą deklarowaną; bile nie muszą być numerowane.

5.1 Definicje

W uzupełnieniu definicji przedstawionych w [8. Definicje używane w Przepisach](#), następujące dodatkowe Definicje znajdują zastosowanie w odmianie "Black ball":

- **“Wolny ruch” (free shot)**
Jeśli popełniony zostanie faul, zawodnik podchodzący do uderzenia ma prawo do wykonania dodatkowego zagrania. W trakcie zagrywania „wolnego ruchu” Przepis [6.2 Niewłaściwa bila jako pierwsza](#) jest zawieszony; zawodnik ma prawo do zagrywania bili białej z pozycji w jakiej zastał ją na stole lub otrzymaniu jej „z ręki” i zagrywania z pola bazy
- **Pole bazy**
Pole bazy to prostokątny obszar 1/5 stołu ograniczony (od strony przeciwnej niż ta, na której ustawiamy bile do rozbicia) bandami z trzech stron, a z czwartej - linią bazy. Linia bazy to równoległa do krótkiego boku stołu linia ograniczająca obszar 1/5 stołu. Linia bazy nie jest częścią pola bazy.
Wyrażenia: „zza linii bazy” i „z bazy” to używane potocznie określenia terminu „z pola bazy”.
- **Pozycja “odstawna” - “snooker”**
Gracz znajduje się w sytuacji “odstawnej” jeśli biała bila znajduje się w pozycji uniemożliwiającej bezpośrednio, zagrywane w linii prostej, trafienie w choćby część odpowiedniej bili obiektywnej. Aby zastosować Przepis 5.10 pozycja „odstawna” musi być, na wniosek zawodnika, potwierdzona przez Sędziego lub przeciwnika.
- **Bila “zagrywana”**
Bila obiektywna, jeśli istnieje możliwość jej prawidłowego zagrania, staje się bilą “zagrywaną” z chwilą prawidłowego jej wyboru lub prawidłowego jej uderzenia przez zagrywającego.

5.2 Wyposażenie

Bile obiektywne to dwie grupy siedmiu bil, w dwóch różnych, wyraźnie odróżniających się od siebie kolorach (lub wzorach, tak jak tradycyjne ponumerowane 1-7 “całe” i 9-15 “paski”) oraz dodatkowo, czarna bila (lub czarna bila⁸). Na stole powinny być zaznaczone przynajmniej: punkt główny i linia bazy.

5.3 Rozgrywka o rozbicie

Zawodnik, który wygrywa rozgrywkę o rozbicie decyduje o tym, kto może wykonać pierwsze uderzenie - uderzenie rozbijające (patrz [1.2 Rozgrywka o rozbicie](#)). Następnie, standardowo stosuje się rozbicie naprzemienne; decyzję w tej sprawie podejmuje Dyrektor Turnieju na wniosek Organizatora (patrz [Regulacje 1, 2 & 15](#)).

5.4 Ustawienie bil do rozbicia

Bile do rozbicia powinny być ustawione jak na ilustracji. Bila czarna powinna znajdować się na punkcie głównym stołu.

5.5 Prawidłowe uderzenie rozbijające

Aby uderzenie rozbijające było prawidłowe muszą być zachowane następujące wymogi:

- bila biała musi być umieszczona w polu bazy,
- jeśli żadna bila nie zostanie wbita, przynajmniej dwie bile kolorowe muszą przekroczyć linię poprzeczną, wyznaczającą środek stołu (przemieścić się na drugą stronę stołu).

Niespełnienie powyższych wymogów jest traktowane jako faul.

Jeśli czarna bila zostanie wbita w trakcie uderzenia rozbijającego, bile są powtórnie ustawiane do rozbicia i zawodnik rozbijający musi powtórzyć rozbicie. Przepisy [6.1 Biała w luzie lub poza stołem](#) i [6.5 Bila wybita poza stół](#) są w przypadku wbicia czarnej bili w trakcie uderzenia rozbijającego ignorowane.

5.6 Stół “otwarty” / Wybór grupy bil

Sytuacja natychmiast po wykonaniu uderzenia rozbijającego, kiedy przyporządkowanie grup bil nie zostało jeszcze dokonane to stół “otwarty”. Stół pozostaje otwarty do momentu wbicia, w trakcie poprawnego, normalnego uderzenia (tj. nie „uderzenia rozbijającego” i nie „wolnego ruchu”) bili (lub bil) tylko z jednej grupy. Od tego momentu jedna z grup bil należy do jednego z graczy (lub zespołu) a pozostała – do drugiego.

5.7 Kontynuacja gry / prawo zagrywania

Gracz ma prawo zagrywania, jeśli kontynuuje poprawne wbijanie bil, do momentu aż partia się zakończy. Jeśli nie uda mu się poprawne wbicie, ale nie popełni przy tym faulu, zawodnik wchodzący zagrywa bile z pozycji w jakiej zatrzymały się po ostatnim zagranium.

5.8 Biała bila “z ręki z pola bazy”

Jeśli gracz otrzymał „białą z ręki”, może ją ustawić ręką w dowolnym miejscu pola bazy. Gracz może wtedy poprawiać pozycję białej bili ręką do momentu aż wykona uderzenie. Bila biała nie musi opuścić pola bazy zanim wejdzie w kontakt z bilą zagrywaną.

5.9 Bile “zamrożone” / “touching balls”

Jeśli bila biała dotyka bili obiektowej gracz nie może zagrywać bili białej w kierunku tej bili obiektowej. Jeśli ta właśnie bila obiektowa („touching ball”) jest bilą zagrywaną, uderzenie białej bili rozdzielające obie bile (w kierunku od bili obiektowej „zamrożonej”) jest traktowane jako spełnienie wymogu kontaktu białej bili z bilą zagrywaną.

5.10 Zagrywanie z pozycji “odstawnej”

Kiedy zagrywający znajduje się w pozycji “odstawnej”, Przepis [6.3 Brak kontaktu z bandą](#) jest zawieszony na wykonanie zagrania z tej pozycji (patrz [5.1 Definicje - Pozycja “odstawna” - “snooker”](#)).

5.11 Biała wracająca na stół – „repozycjonowanie”

Białe wybite poza stół są repozycjonowane na linii powrotów. Jeśli więcej niż jedna biała musi być jednocześnie repozycjonowana ustala się następującą kolejność:

1. biała czarna,
2. białe gracza podchodzącego do zagrania lub gdy stół jest „otwarty”, w kolejności: białe czerwone lub niebieskie, lub 1-7 (pełne),
3. pozostałe białe.

5.12 Partia nierozstrzygnięta

W przypadku wystąpienia sytuacji, w której zawodnicy nie dążą bezpośrednio do wygrania partii, partię powtarza się; rozbija zawodnik, który rozbijał nierozstrzygniętą partię.

W przypadku wystąpienia sytuacji uniemożliwiającej wykonanie prawidłowego uderzenia obowiązuje ta sama procedura.

5.13 Faul i zagranie po popełnieniu faulu

Jeżeli gracz popełni faul, prawo zagrywania przysługuje jego przeciwnikowi. Gracz wchodzący ma wtedy prawo do wykonania dodatkowego zagrania (patrz [5.1 Definicje „wolny ruch”](#)) jako pierwszego zagrania w swoim podejściu.

Poniższa lista precyzuje kryteria zagrań interpretowanych jako faul w odmianie „black ball”

- 6.1 **BIAŁA BIAŁA W ŁUZIE LUB POZA STOŁEM**
- 6.2 **NIEWŁAŚCIWA BIAŁA UDERZONA JAKO PIERWSZA** - Zawieszony na wykonanie zagrania „wolny ruch”
- 6.3 **BRAK KONTAKTU BILI Z BANDA**
- 6.4 **STOPA NA PODŁOŻU**
- 6.5 **BIAŁA WYBITA POZA STÓŁ**
- 6.6 **DOTKNIĘTA BIAŁA**
- 6.7 **„PODWÓJNY” KONTAKT / „BILE ZAMROŻONE”**
- 6.8 **ZAGRANIE „PCHNIĘTE”**
- 6.9 **BILE W RUCHU**
- 6.10 **NIEPRAWIDŁOWE POZYCJONOWANIE BILI BIAŁEJ** – kiedy zagrywana z „poła bazy”
- 6.12 **KIJ POŁOŻONY NA STOLE**
- 6.13 **ZAGRANIE POZA KOLEJNOŚCIĄ**
- 6.15 **POWOLNA GRA**

Dodatkowo, w odmianie „black ball” faulem jest wystąpienie następującej sytuacji:

- 5.13.1 – **Wbicie białej przeciwnika** – faulem jest wbicie białej przeciwnika, jeśli w tym samym zagraniu nie została wbita biała z własnej grupy
- 5.13.2 – **Niepoprawne ustawienie na stole** – faulem jest wykonanie uderzenia zanim wszystkie białe wymagające repozycjonowania zostaną poprawnie ustawione.
- 5.13.3 – **Uderzenie skaczące** – Spowodowanie przeskoku białej białej ponad białą zagrywaną jest faulem. Jeśli biała biała uniesie się ponad powierzchnię stołu i nie trafi w białą zagrywaną, którą powinna trafić gdyby nie podskoczyła w trakcie wykonywania tego uderzenia, jest to traktowane jako przeskoczenie ponad białą zagrywaną.

5.14 Faule powodujące natychmiastowe przegranie partii

Gracz natychmiastowo przegrywa partię jeśli:

- (a). wbije czarną bilę nieprawidłowo wykonanym uderzeniem,
- (b). wbije czarną bilę jeśli bile z jego grupy są jeszcze na stole,
- (c). świadomie naruszy Przepis **6.2 Niewłaściwa bila jako pierwsza**
- (d). świadomie nie podejmuje próby uderzenia w bilę obiektową, które to zagranie wynika w sposób oczywisty z sytuacji na stole.

Sytuacje określone w Przepisie **6.16 Niesportowe zachowanie** będą karane utratą partii bądź karą surowszą w zależności od rodzaju przewinienia.